

vire possent illæ duæ congruentiæ, quod sacerdos habens jurisdictionem circa peccata mortalia, jam habet id, quod præcipuum est, et quasi substantiale in hac potestate. Item, quia ille est proprius pastor talis personæ, aut habet vicem ejus, qui per se loquendo, et quasi ordinario jure habiturus erat potestatem in omnia peccata mortalia, et ideo quando aliqua eximuntur per reservationem, non omnino prohibetur absolutio personæ in casu necessitatis, integro relicto jure superioris circa causas illius proprias; simplex autem sacerdos nec est proprius pastor, nec per se illi conveniebat potestas in personam, aut in omnia peccata ejus; et ideo non est consuetudine introductum, ut possit absolvere personam habentem conscientiam peccati mortalis, extra necessitatem extremam.

SECTIO IV.

Utrum qui habet casus reservatos, postquam semel absolutus est a superiori, vel per privilegium ejus, possit libere absolviri a quoque inferiori.

1. *Dupliciter se potest gerere superior cum subdito.* — *Primo.* — *Sotus reprehenditur.* — Quando hujusmodi pœnitens per se et directe absolutus est a casibus reservatis, vel immediate ab ipso superiori, vel ab alio per potestatem ab illo concessam, et prout ab illo concessa est, non est dubium quin possit ab eisdem peccatis absolviri a quolibet inferiori sacerdote, ut in superioribus tactum est. Solum sunt hic duo advertenda. Unum est, dupliciter se posse gerere superiorem cum subdito revelante ei suum casum reservatum: primo illum absolvendo sacramentaliter a culpa; et tunc peccatum illud potest postea iterum atque iterum absolviri, non solum ab inferiore sacerdote proprio, sed etiam a quolibet alieno, quia illud peccatum jam non solum non manet reservatum, sed etiam jam non est materia necessaria confessionis. Quare sine causa dubitat Soto, d. 48, q. 2, art. 5, an in eo casu tale peccatum maneat sine reservatione, cum ex consuetudine Ecclesiæ constet quilibet sacerdotem posse absolvere ab omnibus culpis, quæ non sunt materia necessaria confessionis, ut supra visum est. Posset tamen hoc habere nonnullum dubium, si absolutio illa fuisset informis; tamen si fuit valida, quamvis fuerit informis, idem dicendum est, quia etiam tunc peccatum illud fuit plene absolutum in ordine ad claves, ut jam necessarium non sit illud iterum

confiteri. Quod sumi potest ex *Sylvest.*, verb. *Confessio*, q. 19, et Cajet., in *Sum.*, verb. *Casum reservatio*. Quid vero dicendum sit, si absolutio fuit invalida, postea videbimus.

2. *Secundo.* — Alio modo potest superior se gerere non absolvendo sacramentaliter, sed audiendo tantum, et imponendo satisfactionem debitam, dandoque monita salutis, et reliqua remittendo inferiori, et tunc tale peccatum jam non manet reservatum, non tamen potest a quolibet sacerdote remitti, sed ab aliquo proprio, vel de licentia proprii, quia adhuc manet, sicut cætera peccata mortalia nondum confessa, estque materia necessaria confessionis. Imo addunt aliqui, tunc esse necessarium ut inferior confessor sacramentaliter injungat illam pœnitentiam, quam superior designavit; quia donec in sacramento imponatur ut pars ejus, non manet obligatus pœnitens ad illam exequendam; est autem intentio superioris ut pœnitens obligetur. Sed licet hoc sit utile, ut illa pœnitentia habeat effectum ex opere operato, non tamen puto esse necessarium ut pœnitens obligetur, quia ex quo superior illam imposuit, obligare potuit; nam per potestatem ligandi, eam imposuit. Item, quia si obligavit pœnitentem, ut illam manifestaret inferiori confessori, et huic ut illam imponeret, facilius potuit obligare subditum ad illam acceptandam et faciendam. Denique etiam quando præcedit absolutio inferioris sub onore comparendi, et postea subditus coram superiore comparuit, ab illo obligatur ad satisfactionem impositam implendam, alioqui valde inefficax esset potestas superioris.

3. *Differentia inter superiorem ordinarium et delegatum.* — Secundo, est in hoc notanda differentia inter superiorem, qui habet jurisdictionem ordinariam ad absolvendum a reservatis, et delegatum aliquem, qui solum ex privilegio hoc potest; nam superior ipse potest se gerere duobus modis supra dictis; delegatus autem tantum potest aut absolvere, aut rem integrum relinquere. Unde non potest reservationem tollere, nisi sacramentaliter absolvat; si enim velit easum reservatum audire, et satisfactionem imponere; absolutionem autem alteri remittere, nihil faciet, sed tamen reservatum illum relinquet, sicut antea. Et ratio est, quia non potest ipse delegare jurisdictionem ad absolvendum, sicut superior; illa autem ablacio reservationis illo modo non fit, nisi committendo alteri jurisdictionem ad absolvendum. Et

ideo, quoties per confessionem factam alicui habenti hanc facultatem delegatam, seu per privilegium, reservatio tollenda est, necesse est, ut intercedat absolutio sacramentalis, quæ in præsenti casu semper tollet directe ac per se tale peccatum, quia supponimus confessionem, seu manifestationem de illo in particulari factam esse. An vero aliter possit hoc contingere, in discursu hujus sectionis dicemus.

4. *Dubium de facultate concessa per Jubilæum.* — Dixi autem in assertione: *Per potestatem ab alio concessam, prout ab illo concessa est*, propter vulgare dubium, quod hic tractari solet, quando hæc facultas, ut quis possit absolviri a reservatis, datur per Jubilæum, cuius indulgentia per varias actiones obtainenda est, quæ in discrusu, verbi gratia, unius hebdomadæ fluit; potest autem quis confiteri, et absolviri in quoconque die hebdomadæ; unde potest sæpe accidere, ut prius confiteatur, et absolutionem a reservatis obtineat, et postea omittat alia opera necessaria, ideoque indulgentiam non lucretur. Merito ergo dubitatum est, an ille maneat simpliciter absolutus, ita ut ille nec coram superiori comparere teneatur, nec iterum de illis peccatis absolviri, vel, si absolviri velit, possit a quolibet sacerdote. In quo supponendum est, illum bona fide fuisse confessum animo perficiendi cætera omnia necessaria ad consequendam gratiam Jubilæi. Alioqui, si mala fide accedit, certum est non manere absolutum, sed absolutionem a reservatis fuisse nullam; quia Pontifex non intendit concedere facultatem, nisi in ordine ad indulgentiam obtainendam, atque pro his qui Jubilæum lucrantur; ergo quando absolutio datur ante consummatum tempus, et ante perfectas alias actiones requisitas, saltem est necessaria intentio obtainendi Jubilæum, et quod homo sit quasi in via in prædictum finem.

5. *Solutio dubii.* — Hoc autem posito, dicendum est, illum hominem manere sacramentaliter absolutum a tali peccato, quia absolutio data fuit, ut supponimus, et non potuit esse pendens ex futuro eventu; quia hoc repugnat formæ sacramentali; ergo statim fuit valida, et habuit effectum (quia supponimus ex parte suscipiens non fuisse obicem), qui effectus irrevocabilis est, ut per se constat. Unde illa facultas licet data fuerit in ordine ad futurum effectum, non tamen dependenter ab illo, ut a conditione de futuro; sed ad summum, ut a conditione de præsenti,

Varii modi, quibus tollitur reservatio sine absolutione a culpa.

6. *Difficultas.* — His ergo expositis circa peccata reservata semel remissa per directam absolutionem, dicendum superest de aliis casibus, in quibus confessio quidem fit supe-

riori, aut habenti facultatem ejus, absolutio tamen non cedit directe in ipsam culpam reservatam. Difficultas enim est, an tunc peccatum illud possit absolviri a quolibet sacerdote habente communem jurisdictionem. Et ratio difficultatis est, quia si peccatum non est per directam absolutionem remissum, eodem modo manet subjectum clavibus, quo antea erat; ergo sicut antea tolli non poterat, nisi ab habente jurisdictionem in casus reservatos, ita nec postea. In contrarium vero est, quia interdum potest, manente culpa, auferri reservatio ejus, ut ablata censura in casibus Pontificis, vel quacunque alia ratione interveniat expressa, vel tacita voluntas superioris auferendi reservationem; ergo etiam in predicto casu, licet non sit culpa directe ablata, potest intelligi ablata reservatio. Circa hanc difficultatem occurunt varii casus et distincti modi, quibus hoc potest contingere, quos oportet sigillatim distinguere et exponere.

7. *Primus casus.* — *Quid dicendum sit in eo casu.* — Primum ergo punctum est, si subditus legitime sit confessus coram superiori, et superior nec absolvere, nec causam alteri committere velit. Videri enim potest tunc ipso jure reservatio ablata, quia subditus jam fecit quod in ipso erat, et quidquid poterat per reservationem ab illo exigi; ergo ipso facto cessabit reservatio, et consequenter liberum erit confiteri peccatum illud cuiilibet inferiori habenti jurisdictionem communem, qui poterit ab illo absolvere. Nihilominus dicendum est, in eo casu non auferri reservationem, quia superior satis explicavit voluntatem suam, ut supponimus. Vel enim illa voluntas superioris est justa, et tunc res est indubitate, quia superior utitur jure suo. Eritque voluntas justa, si subditus non sit satis dispositus ad absolutionem; vel, si absolutio non simpliciter negetur, sed differatur, donec subditus satisfactionem aliquam, vel emendationem exhibeat, quo in easu nondum potest dici subditus fecisse quantum in ipso est, nec quantum ab ipso juste exigi potest. Vel voluntas superioris est injusta, et tunc licet male faciat, tamen quoad negationem jurisdictionis habet effectum, ut in superioribus in similiis casibus sepe dictum est; jurisdictione enim danda est per voluntatem superioris, et ideo quandiu non habetur, res infecta manet, quamvis malitiosa non facta sit; reservatio autem tollit jurisdictionem. Et ideo in ea casu non auferatur, cum supponamus superiori sufficienter explicare voluntatem suam de non commit-

tenda alteri jurisdictione in tali causa. Quapropter in eo casu necessarium est, vel ad alium Praelatum magis superiorem recurrere, vel, si hoc fieri non potest, poterit quis confiteri inferiori, ut de aliis peccatis directe absolvatur, de reservatis autem indirecte, donec obtineatur major facultas a superiore, servando in hoc regulas prescriptas in duabus sectionibus praecedentibus.

8. *Secundus casus.* — Secundum punctum est, quando superior, audit confessione, absolvit penitentem, absolutio tamen non fuit valida, non tantum quoad effectum, de quo jam supra diximus, sed etiam quoad esse sacramenti; nam tunc illa peccata ita manent subjecta clavibus, ac si ad hoc iudicium non fuissent delata, nec data fuisset absolutio, quia totum iudicium fuit nullum; ergo manent etiam reservata ac antea. Et confirmatur exemplo; nam, si quis hoc modo confiteatur peccata mortalia communia suo parocho, et ab eo invalide absolvatur, non potest confiteri talia peccata alieno sacerdoti sine alia facultate, quia illa peccata adhuc sunt materia necessaria sacramenti; et ideo non potest quis ea confiteri alieno sine licentia proprii. At vero ita se gerit inferior confessor circa peccata reservata superiori, sicut sacerdos alienus circa peccata mortalia communia; ergo.

9. *Vera resolutio ad predictum casum.* — Nihilominus contrariam sententiam censeo satis probabilem et practice tutam, quam insinuavit Cajetanus, verbo *Casuum reservatio*, dicens: *Si quis semel absolutus a reservatis, quamvis inefficaciter quoad salutem animæ sue, etc.* Quod quidem posset intelligi de absolutione valida, licet informi; et sine dubio videtur fuisse mens ejus; tamen quam nos reputamus confessionem invalidam, ipse sentit esse validam et informem. Sylvester autem, verb. *Confessio*, 4, q. 19, generalius dicit: *Etiam si confessio fuissest ficta.* Et eodem modo loquitur Anton., 3 p., tit. 14, cap. 19, § 17. Fundamentum autem esse debet, quia ex quo subditus comparuit coram superiori, eique peccatum integre revelavit, ut supponimus, ipse superior convenientem medicinam et satisfactionem imposuit, suo muneri satisfecisse videtur, quantum ad reservacionem spectat, et penitentis etiam videtur fecisse satis intentioni et fini reservationis; ergo quamvis contingat, superiori, absolvendo, vere non absolvere a peccatis, nihilominus absolvit seu liberat a reservatione, quia dum oppositum non declarat, satis significat, sim-

pliciter absolvendo, se esse in ea parte contentum; relinquit ergo penitentem liberum ab eo onere reservationis. Et declaratur specialius, quia fieri potest ut absolutio illa sit invalida, non ex aliquo defectu circa peccatum reservatum (pono enim penitentem integrum illud confiteri, et cum sufficienti attritione illius), sed ex defectu circa alia peccata, qui est omnino per accidens ad confessionem casus reservati, et ad intentionem superioris in ejus reservatione; ergo tunc censemur reservatio sufficienter sublata. Rursus potest absolutio esse nulla propter defectum circa confessionem ipsius peccati reservati, et tunc si defectus esset in integritate, sine dubio non auferretur reservatio, quia non esset satisfactum intentioni superioris, neque esset coram illo sufficienter comparatum; at vero si defectus tantum sit in interiori dolore, non videatur obstat; quia intentio reservationis solum est ut satisfiat superiori in hoc iudicio, quantum externum iudicium est.

10. Hoc autem limitari posset, nisi tantus sit defectus doloris, ut peccator perseveret in proposito committendi talem culpam, aut non exhibendi satisfactionem vel penitentiam a superiori impositam; sed adhuc in eo casu existimo sufficere mutare propositum, et verum dolorem concipere, ut ab inferiori seu simplici confessore absolviri possit, quia propositum illud internum non est peccatum reservatum; de alio vero peccato praeterito satisfactum est superiori, et ille sine ulla conditione videtur subditum liberum reliquisse. Et explicatur, nam si subditus aperte proposuerit suo superiori casum illum, non ut absolvatur sacramentaliter, sed solum ut liberaretur ab eo onere, tunc superior audiens illum, et imponens satisfactionem, censeretur liberum eum relinquere ab onere reservationis; sed quando constitutur sacramentaliter, hoc in re ipsa postulat simul cum absolutione; ergo licet absolutio in ratione sacramenti non fuerit valida, potest esse sufficiens signum satisfactionis superioris quoad reservationem.

11. *Satisfit rationi dubitandi, et exemplo supra positio.* — Atque ita patet responsio ad rationem dubitandi in principio positam; negatur enim consequentia; possunt enim peccata manere subjecta clavibus, et non reservata, si superiori satisfactum est, et ipse hoc sufficienter significavit, ut patet manifeste quando illi manifestatur peccatum, et satisfactionem imponit, non tamen sacramentaliter absolvit; nam tunc adhuc manet peccatum

subjectum clavibus, et necessario confitendum, quamvis non maneat reservatum. Ad exemplum vero ibi adductum negatur similitudo, quia simplex sacerdos omnino caret jurisdictione; proprius vero, per se loquendo, habet illam in omnia peccata, nisi per reservationem subtrahatur; et ideo, ablata reservatione, statim jurisdictione illa extenditur seu quasi reducitur ad proprium statum; in illo autem casu ablata est reservatio propter rationem factam.

An peccatum oblitum in confessione facta superiori reservatum maneat.

12. *Tertius casus.* — *Sententia communis affirmans.* — Tertium punctum est, quando subditus confitetur superiori habenti potestatem ordinariam ad absolvendum a casibus reservatis, et ab illo simpliciter absolvitur ab omnibus peccatis, ipse tamen per oblivionem inculpabilem omisit peccatum reservatum; est enim tunc difficultas, an subditus liber maneat a reservatione, ita ut confiteri possit illud cuicunque simplici confessori habenti communem jurisdictionem. Et eadem quæstio est, si confessio eodem modo fuit facta sacerdoti habenti jurisdictionem delegatam ex privilegio per se concessa ipsi sacerdoti, et non in favorem penitentis. Est ergo sententia valde communis affirmans tunc auferri reservationem peccati. Tenet Gabr. in 4, d. 17, q. 1, a. 3, dub. 2; Adrian., q. 4 de Confess.; Sylv., verb. *Confessio*, 1, q. 4; Aug., verb. *Confessio*, 1, n. 22; Rosella, verb. *Confessio*, 2, n. 9; Navar. in c. Consideret, § Cautus, n. 32, de Pœnit., d. 5, et in Sum., c. 26, n. 13, ubi refert Palud., sed de ejus sententia infra dicam, Idem tenet Covar. in cap. *Alma mater*, p. 4, § 11, n. 12; Cano, dicta Relect., p. 5; et Ledesm., 2, p. 4, q. 8, a. 2, dub. 8. Fundamentum solum est, quia superior absolvens tollit omnia peccata etiam reservata, et hoc ipsum intendit formaliter, vel virtute; ergo tollit reservationem etiam eorum quæ obliterantur.

13. *Impugnatur.* — *Rejicitur evasio.* — *Alia responsio.* — *Replica.* — Hæc tamen sententia absolute intellecta difficultis est, quia per illam absolucionem tantum indirecte remittitur peccatum illud reservatum; hæc autem indirecta remissio non sufficit, ut auferatur reservatio. Probatur minor, primo a simili; nam, si ille penitens confessus fuissest bona fide inferiori sacerdoti non habenti jurisdictionem in peccata reservata, quia non

putat se habere illa, tunc etiam peccatum reservatum oblitum indirecte tolleretur, et nihilominus æque reservatum maneret, ac ante, ut est certum apud omnes; ergo indirecta remissio non sufficit ad tollendam reservacionem. Respondent aliqui, superiore magis directe remittere peccatum reservatum etiam oblitum; quia in illud habet jurisdictionem, quam non habet inferior sacerdos. Sed hoc non recte dicitur, quia jurisdiction non sufficit ad directam remissionem, nisi peccatum afferatur in judicium; peccatum autem oblitum non afferatur in judicium, nec actu subjicitur clavibus, etiamsi aliorum confessio superiori fiat. Unde certum est quod illud peccatum non fuisse impletum divinum præceptum confessionis; ideoque semper manere obligationem confitendi illud alicui habenti jurisdictionem; ergo, sive confessio facta fuerit inferiori, sive superiori, æque indirecte fuit peccatum remissum; ergo, si indirecta remissio ab inferiori facta non tollit reservacionem, neque etiam facta a superiore tollet illam, quantum est ex vi absolutionis. Nulla est autem alia ratio, ob quam per confessionem illam superiori factam censeatur ablata reservatio. Quæ est enim hæc ratio, aut quod signum hujus voluntatis superioris? Dices, eo ipso quod superior habebat potestatem remittendi illa peccata directe, si dicerentur, et suhditus habuit voluntatem illa dicendi, si memorie occurserent, habuisse superiore voluntatem illum relinquendi liberum: quia intendit facere cum illo quantum potest: potest autem, quamvis non auferat directe culpam, auferre onus, seu reservationem ejus. Sed hoc ipsum est quod inquirimus, unde talis intentio, seu voluntas præsumatur, a it colligatur; non enim quælibet præsumptio sufficit, sed debet esse sufficiens manifestatio voluntatis, cum per eam debeat conferri jurisdiction inferiori sacerdoti ad absolvendum a tali peccato. Erat enim jurisdiction per reservationem ablata, quæ restitu non potest nisi per voluntatem reservantis; hæc ergo voluntas debet sufficienter manifestari; in illo autem casu nullum est sufficiens signum talis voluntatis, nam sola absolutio non est, ut declaravi; quod autem poenitens dicturus fuisset peccatum, si recordaretur, et tunc auferret tam culpa, quam reservatio, parum refert, quia conditionalis nihil ponit in esse, et hic et nunc nihil horum factum est. Accedit tandem (quod me maxime movet) quia per illam confessionem satisfactum non est

intentioni reservantis; quia nec peccatum novit, nec pro illo satisfactionem imposuit, nec medicinam adhibuit, quæ sunt præcipue per reservationem intenta; ergo non est cur credamus, superiore abstulisse reservacionem.

44. Distinctio adhibetur. — In hac igitur difficultate distinctione utendum censeo. Et primo, distinguamus peccata reservata habentia excommunicationem annexam, vel non habentia. Rursus distinguamus duos modos confitendi superiori. Unus est ordinarius ad communem confessionem faciendam de peccatis communiter occurrentibus, absque ulla mentione, vel intentione speciali casuum reservatorum. Secundus modus est, quando confessio specialiter fit superiori, vel habenti jurisdictionem ejus ad hunc finem exonerandi omnino conscientiam, et consequendi absolutionem peccatorum reservatorum, si quæ fortasse poenitens habeat.

45. Prima assertio. — Dico ergo primo, quando poenitens confitetur posteriori modo, et suam intentionem manifestat superiori, et bona fide illi dicit omnia quæ memorie occurunt, quamvis aliquis casus reservatus propter oblivionem taceatur, liber manet a reservatione. Hunc sensum præcipue intendunt auctores citati, et ideo fere omnes addunt eam conditionem, quod superior hoc modo intendat absolvere, ut patet ex Gab., Nav. et aliis. Hæc enim intentio superioris sufficienter in eo casu colligitur ex eo, quod sciens subditum ad ipsum accedere ea intentione, ut quoad fieri possit liber maneat ab omni onere peccatorum suorum, vidensque illa bona fide confiteri quidquid sibi occurrit, eumque simpliciter absolvens, et satisfactionem imponens, satis profecto indicat velle illum liberum relinquere quantum potest; cum ergo possit tollere vinculum reservationis, illud tollit. Et confirmatur, quia est hoc valde consentaneum rationi, et pastorali muneri; quia jam ille subditus facit quod in se est, et moraliter se presentat superiori quantum potest, et superior imponit ei satisfactionem accommodatam juxta moralem dispositionem ejus; ergo debet superior esse illa manifestatione contentus pro omnibus peccatis usque ad illud tempus commissis.

46. Præterea quoad absolutionem a censuris est hoc certissimum; quod præcipue docuit Palud., in 4, d. 48, q. 5, a. 3, concl. 4, quia ad absolvendum a censura per se et directe, non est necesse distincte et in particu-

lari cognoscere causam censuræ, sed sufficit voluntas universalis absolvendi ab omnibus, etiam reservatis, quam profecto habet superior in illo casu. Quo fit, ut in casibus Pontificiis (juxta receptam regulam, quod ablata censura, aufertur reservatio culpe), peccatum, quod habebat excommunicationem annexam, non maneret reservatum in prædicto eventu; quia, etiamsi illud fuerit in confessione oblitum, excommunicatio illius ablata fuit, et cum illa semper tollitur talis reservatio. Atque hinc ulterius infero, peccata reservata sine excommunicatione manere in eo casu non reservata; quia non est verisimile, velle superiore tollere reservationem in peccatis habentibus excommunicationem annexam, quæ solent esse graviora, et non in aliis. Item, quia plus est velle tollere excommunicationem, et reservationem culpæ, quam solam reservationem. Item, quia etiam in peccatis habentibus censuram est necessarium concedere jurisdictionem novam ad absolvendum a culpa; ergo quoad hoc est eadem ratio utrorumque peccatorum reservatorum.

47. Objectioni satisfit. — *Instantia.* — *Solvitur.* — Unde ad objectionem factam, cum in ea dicitur, reservationem non tolli sine nova collatione jurisdictionis, respondemus, per hoc ipsum conferri talem jurisdictionem confessoriis communibus, quod superior significat se esse contentum, et tollit a subdito obligationem iterum compendi coram se, quod in eo casu facere et significare ostendimus. Et ideo tunc peccatum illud non manet commissum cuicunque simplici sacerdoti alieno; quia nec fuit directe per absolutionem remissum, neque ibi fit specialis, et, ut sic dicam, positiva delegatio, sed solum est quasi ablato impedimenti, ut peccatum illud relinquatur sub generali lege, et jurisdictione aliorum peccatorum mortalium. Sed instabit aliquis, nam licet hoc habeat locum in superiore ipso habente ordinariam jurisdictionem, non tamen videtur habere locum in eo, qui solum ex privilegio seu delegatione talem jurisdictionem habet. Respondeo, argumentum profecto esse valde apparent, et ideo certiore existimo assertionem positam in ipso superiore, quam in confessore delegato, seu ex privilegio. Tamen, quia auctores citati ad utrumque extendunt sermonem, et quia superior videtur huic confessori committere vices suas ad absolvendum, eo modo, quo dispositio et intentio poenitentis moraliter exigit, ideo respondeo,

Assertio 2.

48. Secundo dicendum censeo, confessionem ordinariam factam superiori sine ulla mentione vel intentione casum reservorum, et absolutionem simili modo ab ipso datam, non satis esse, ut peccatum oblitum, quod antea erat reservatum, postea maneat non reservatum, et sine onere confitendi illud superiori. Hanc assertionem mihi probat objectio supra facta contra opinionem communem, et auctores citati non loquuntur contra hanc assertionem, essetque valde absurdum dicere, voluisse superiore tollere reservationem, cum de casibus reservatis nihil omnino in ea confessione ageretur, neque in ordine ad illos, sive certos, sive dubios, sive manifestos, sive occultos, absolutio postularetur.

49. Dubium. — *Deciditur.* — *Objectio.* — *Solvitur.* — Solum superest dubium, quando reservation est Pontifica et habet censuram annexam; nam in eo casu censura tollitur per eam communem et generalem absolutionem, imo etiam directe tollitur, quia hoc sufficit in censuris; sed, ablata censura, tollitur reservation; ergo in talibus peccatis aufertur reservation per quamcumque ordinariam confessionem, et absolutionem ejus, qui potest a talibus peccatis directe absolvere. Quod si de his peccatis hoc concedatur, superest argumentum supra factum, quod a fortiori idem dicendum sit de omnibus aliis. Ad hoc responderi potest, negando assumptum, scilicet per illam absolutionem tolli censuram reservatam, quia juxta c. secundum de Poenit. et remiss., in 6, sub generali clausula non comprehenduntur quæ specialia sunt. Et ideo, qui dat potestatem generalem ad absolvendum a censuris, non censemur illam.

dare ad absolvendum a censuris reservatis; ergo similiter, qui absolvit tantum generatim ab excommunicatione, non censetur absolvere a reservata. Sed contra: quia illa absolutio ab excommunicatione præmitti solet in ordine ad absolutionem sacramentalem concedendam; ad hunc autem finem necessarium est tollere, non tantum excommunications non reservatas, sed etiam reservatas; ergo omnes tolluntur, quia licet sub clausula generali non soleant specialia comprehendendi, tamen quando sunt connexa in ordine ad finem intentum, necesse est comprehendendi. Alter ergo dici potest per talēm absolutionem auferri excommunicationem etiam reservatam, non tamen simpliciter, sed tantum ad illum effectum obtinendi absolutionem sacramentalem a peccatis confessis, et ideo post illum effectum statim excommunicationem redire, juxta doctrinam generalem de censuris. Unde in hujusmodi absolutione multi dicere solent: *Absolvo te in quantum possum, et indiges*; cum ergo ad illum effectum non sit necessarius aliud modus absolutionis, non est cur concedamus alio modo auferri per generalem tantum absolutionem. Vel si hoc nimis rigorosum videtur, saltem dici posset, in eo casu non tolli excommunicationem in ordine ad reservationem peccati tollendam, sed generali quadam modo; et ideo limitandum seu explicandum eset illud axioma, quod, ablata excommunicatione, auferatur reservatio culpæ, ut intelligatur, quando auferatur excommunicatione reservata, ut talis est, seu intuitu reservationis; non vero si solum illo generali et quasi materiali modo tollatur; nam incredibile est per talem absolutionem auferri reservationem culpæ in ordine ad forum poenitentiae; est enim id contra finem per talēm reservationem intentum.

20. Quartus casus. — Quartum punctum simile præcedenti est, quando aliquis absolvitur virtute privilegii in favorem ipsius poenitentis concessi, quod privilegium vel uno actu extinguitur, vel ad certum tempus limitatur, intra quod poenitens quidem confitetur et absolvitur, alicuius tamen peccati reservati oblitiscitur, an censeatur liber manere a tali reservatione. Exemplum est in jubilæis, in quibus conceditur facultas a reservatis absolvendi, et qui consequitur indulgentiam, et absolvitur virtute illius, alicuius peccati reservati oblitiscitur. Tunc enim dicendum est illum manere liberum a reserva-

tione, ut possit postea peccatum illud confiteri cuilibet simplici confessori habenti communem jurisdictionem. Ita docent auctores citati in punto præcedenti, imo de hoc casu expressius loquuntur. Ratio autem est quia superior concedens facultatem hanc in favorem poenitentis, quantum in se est, voluit illi auferre reservationem, si illo privilegio intra signatum tempus uteretur ad indulgentiam consequendam; sed poenitens etiam, quantum in se est, usus est illo privilegio; mansit ergo libera reservatione, et licet per accidens propter oblivionem non fuerit directe absolutus sacramentaliter a peccato reservato intra illud tempus, tamen, ut ita dicam, acquisivit Ius per ipsum jubilæum, ut posset postea libere confiteri tale peccatum, seu consecutus est libertatem ab ipsa reservatione. Et haec est differentia inter hunc, qui hoc modo confessus est, et usus privilegio intra tempus signatum, et alium, qui nullo modo lucratus est indulgentiam, nec est confessus tempore in jubilæo prescripto.

21. Objectio. — Solvitur. — Sed dicet aliquis, hac ratione ad summum probari, posse hujusmodi poenitentem confiteri peccatum illud, cum postea in mentem veniat illi, eidem confessori, cui tempore jubilæi confessus est; quia illi videtur data potestas, et privilegium non est ut possit absolviri a confessoribus, sed a confesore, ac denique posterior illa confessio est quasi complementum præcedentis; debet ergo idem fieri. Respondetur: si privilegium ipsum restringeret hanc facultatem ad certam personam, haberet hoc locum; si tamen simpliciter concedit poenitenti facultatem eligendi confessorem approbatum, quem voluerit, a quo possit a reservatis absolviri, liberum erit poenitenti in praedicto casu confiteri, vel priori confessori, vel alteri; quia peccatum manet simpliciter non reservatum, et haec facultas conceditur juxta modum et naturam talis sacramenti, et nullam speciale restrictionem adhibet; est autem veluti natura et institutio hujus sacramenti, ut per se loquendo, tentatur poenitens omnia peccata eidem confiteri; si tamen per accidens propter oblivionem aliquid omittitur, non necessario est confidendum priori confessori, et tunc illa distinctio confessorum est quasi materialis; omnes enim veluti complent unum integrum ministerium, a quo directe omnia illa peccata tolluntur.

22. Dubium, an hoc procedat quando oblio est culpabilis. — Regula generalis. — Objec-

tio. — Diluitur. — Sed queret rursus aliquis, an hoc intelligendum sit solum quando oblio est inculpabilis, vel etiamsi culpabilis sit. Respondetur, regula generalis esse, si culpa talis sit, ut reddat sacramentum non tantum informe quoad effectum, sed etiam prorsus nullum, tunc peccatum manere reservatum sicut antea, non solum peccatum oblitum, sed etiam peccatum explicatum in tali confessione; quia illa neque est confessio, neque absolutio, et ita nihil est operata; si tamen verum fiat sacramentum informe quoad effectum, juxta varias sententias supra tractatas, tunc fieri posse ut homo maneat liber a reservatione, juxta ea quae jam subjiciam. Objici tamen potest contra priorem partem, quia videtur repugnare his quae supra dicta sunt; diximus enim per confessionem factam superiori tolli reservationem, etiamsi absolutio fuerit irrita; ergo idem dicendum est in praesenti, saltem quando peccatum non fuit oblitum, sed in confessione explicatum. Respondeo negando consequentiam; in priori enim casu satisfit superiori, et impletur totum id quod per reservationem intenditur, et ita quasi ordinatio jure, ut sic dicam, finitur reservatio; in praesenti vero absolutio a peccato reservato conceditur per modum indulgentie et favoris; et una ex conditionibus requisitis ad talēm gratiam consequendam est, ut quispiam confiteatur, quod saltem intelligi debet de confessione valida, quia alia non est sacramentalis confessio. Et ideo per illam nec remittitur culpa, quia absolutio est nulla; nec tollitur reservatio, quia non satisfit intentioni superioris, neque indulgentia illa ab illo concessa comparatur. Secus vero erit, si absolutio sit valida, licet informis, saltem quoad peccata reservata in illa confessione explicata, et per talem absolutionem directe remissa; nam quoad illa usus jubilæi, seu privilegii per illum coheSSI, validus fuit, semelque habuit effectum, qui non amplius revocatur, et ideo peccata illa non solum non manent reservata, verum neque sunt materia necessaria confessionis. Quid autem dicendum sit, si peccatum reservatum fuit oblitum, patebit ex punto sequenti.

23. Aliud dubium. — Potest enim circa hoc ulterius queri, quid sit dicendum de peccato oblio, quando ille, qui sic est absolutus, postea non fecit reliqua opera necessaria ad consequendum jubilæum, ut in casu tractato ni principio hujus sectionis, in quo diximus,

pabilis, et absolutio valida, sive habuerit effectum gratiae, sive ex aliquo impedimento extrinseco fuerit informis; nam hoc accidentarium est, et nulla probabili ratione dici potest, privilegium hoc quoad hanc partem concessum fuisse sub tali conditione. Secus vero esset, si oblio fuisse culpabilis; nam tunc et absolutio fuisse nulla, et non esset moraliter satisfactum intentioni superioris, quandoquidem nec diligentia sufficiens adhibita fuit ad explicandum in tali confessione omne peccatum reservatum.

Quando reservationes ejusdem peccati plures sunt, an una tollatur sine alia.

25. *Deciditur.—Quid de reservatione sine censura.* — *Quid nomine ejusdem superioris intelligatur.* — Ultimo inquiri potest in hac materia, quid dicendum sit, quando idem peccatum a pluribus superioribus, vel ab eodem pluribus modis reservatum est, an scilicet, ablata una reservatione, auferantur reliqua, necne. In quo agere possumus de ablatione reservationis per absolutionem directam ipsius culpe reservatae, vel per alium modum. De priori punto, quod proprie hoc spectat, nulla potest esse quæstio; nam regula supra posita in universum vera est, peccatum, per directam absolutionem validam semel remissum, simpliciter et absolute non manere amplius reservatum; quia jam non est materia necessaria confessionis. Unde potius oportet inquirere, quando peccatum habet plures reservations, quid necessarium sit ad tollendam reservationem, ita ut absolutio valida esse possit. Quod ut breviter explicem, advero reservationem vel fieri sine censura, vel cum illa; si priori modo, existimo imprimis, si reservations factæ sint ab eodem superiore, licet videantur plures, in re non esse nisi unam repetitam; ideoque per unam facultatem absolvendi a tali peccato tolli omnem reservationem hujusmodi. Voco autem eumdem superiorem, non solum propter identitatem personæ, sed etiam propter identitatem potestatis, seu prælationis, ut si unus Episcopus per statutum reservet aliquod peccatum, et successor eius per aliud, vel per declarationem ab homine. Et ratio est, quia licet leges vel mandata sint plura, tamen effectus est unus et idem, qui est ablatio jurisdictionis, ut manantis a tali potestate; hæc autem jurisdictione restituitur per unam facultatem ab eadem potestate manentem. Atque idem dicendum esset de re-

servationibus factis a pluribus superioribus, si per possibile, vel impossibile, essent aequalis potestatis; nam licet omnes illi reservassent, quilibet eorum per se posset jurisdictionem restituere; supponimus enim unumquemque esse superiorem in solidum, alioqui non essent plures reservations, sed una procedens a multis personis operantibus per modum unius. Et propterea nunquam possunt ita concurrere duo pastores habentes in solidum potestatem aequalem, nisi inter eos detur locus præventioni; et ideo jurisdictione a quilibet eorum data sufficit ad tollendam simpliciter peccati reservationem.

26. *Ablata reservatione superioris, tolli inferioris, et non e contra.* — At vero si idem peccatum sit reservatum a duobus superioribus subordinatis, ut ab Episcopo et Papa, tunc clarum est, facultatem Episcopi non sufficere ad tollendam reservationem simpliciter respectu Papæ; quia non potest inferior restituere jurisdictionem quam superior abstat sibique reservavit; nam hoc ipso voluit, ut a nullo alio concedi possit. E contrario autem Navarrus statim citandus sentit, ablata reservatione Papali per privilegium Pontificis auferri episcopalem, non tam de rigore juris, quam ex usu. Sed imprimis difficile est ad intelligendum, posse idem peccatum absque censura esse reservatum Papæ et Episcopo, et sic de aliis cum proportione. Nam hoc ipso quod pastor supremus, seu altior sibi reservat peccatum, extrahit illud a jurisdictione omnium inferiorum; nihil ergo habent inferiores quod possint sibi reservare. Quod si hoc ita est, recte sequitur, per facultatem ejusdem pastoris supremi tolli sufficienter reservationem; quia superior potest jurisdictionem concedere, inferiore etiam renuente; atque hoc non solum ex usu, sed etiam ex rigore juris verum est. Per hoc tamen non auferitur Episcopo potestas reservandi sibi casum, quem Papa noluit sibi esse reservatum, nisi vel hoc ipsum prohibeat, vel possibilem facultatem ad absolucionem concedat, non obstante Episcopi reservatione. Et eodem modo fingi potest casus, in quo Episcopus aliquod peccatum reservet simul cum Papa pro illis temporibus, vel sub ea conditione, si Papæ reservatio cessaret; et e converso quod Papa tollat suam reservationem non simpliciter dando jurisdictionem aut facultatem, sed solum, quantum est ex se, non auferendo; et in eo casu verum est, ablata reservatione Papali, non auferri epis-

copalem. Hic autem casus potius excogitus est quam moraliter contingens; et ideo quoad hoc verificari potest, quod, juxta communem usum, ablata reservatione Papali, nulla manet inferior.

27. *Quid de reservatione cum censura.* — Superest dicendum, quando reservatio fit cum excommunicatione reservata; tunc enim est attente advertendum, an reservations dicantur esse plures propter plures excommunications reservatas, vel solum propter plures leges, vel sententias generales ferentes eamdem excommunicationem reservatam propter idem peccatum, ut saepe contingit. Quando enim excommunications sunt plures, quamvis una auferatur, non satis est ut simpliciter tollatur reservatio a culpa, quia una excommunicatione sufficit ut culpa reservata maneat ei qui talem censuram tulit, praesertim in casibus Papalibus, in quibus, durante aliqua excommunicatione reservata, ipsa etiam culpa reservata manet. Quod idem poterit in inferioribus contingere, si ad hunc modum reservatio fiat; vel saltem manebit reservata culpa, mediante censura, ut non possit quis, per se loquendo ac legitime, a tali culpa absolvere, nisi prius excommunicationem auferat qui illam sibi reservavit, vel ad illam tollendam facultatem præbeat. Secus vero est, quando excommunicatione est una tantum; nam licet pluribus modis reservata sit, si tamen illa semel auferatur, tota reservatio culpe tollitur, quia supponimus esse connexam cum tali censura. De ipsa vero censura sic reservata restabat dicendum, quæ facultas sufficiat, ut auferatur, quod spectat ad propriam materiam, quanquam, si considerentur quæ diximus de reservatione a culpa, quando sola fit, facile intelligitur idem esse dicendum cum proportione de tali censura; nam per solam facultatem supremi iudicis reservantis auferri poterat, quia illa sufficit ad dandam jurisdictionem, nec potest ab inferiori impediiri, nec præveniri, ipso per reservationem resistente. Atque hoc sensit Navar. in Summ., c. 27, n. 261, dum dixit, reservationem episcopalem auferri, ablata Papali; loquitur enim quando auferatur per ablationem censurae, et refert seipsum in cap. *Ita quorundam*, de Judæis, notab. 11, num. 71, qui numerus ibi nunc non invenitur; videtur tamen esse in Glossa ult., num. 33, ubi tractat, an illæ excommunications sint plures vel una, quæ res in propria materia expli-canda est.

DISPUTATIO XXXII.

DE PRÆCEPTIS SEU OBLIGATIONIBUS PERTINENTIBUS
AD MINISTRUM HUJUS SACRAMENTI.

Hactenus tractavimus omnia quæ ad sacramentum pœnitentiæ explicandum necessaria visa sunt. Nunc superest dicendum de præceptis quæ illud comitantur, quæ possunt pertinere vel ad judicem, vel ad reum; hic enim, per se loquendo, non interveniunt aliae personæ. Et de penitente quidem multa in superioribus diximus, quæ erant connexa cum ipso sacramento. De obligatione vero ad usum confessionis dicemus in fine hujus materiae, ut prius doctrinam de ministro absolvamus. In quo triplex obligatio intelligi potest. Una est quasi prævia, scilicet, ut sit sufficienter instructus ad hoc munus, et hæc explicata est supra, disp. 28, sect. 1 et 2. Alia est consequens, seu relicta ex confessione, scilicet obligatio secreti; et hanc explicabimus disp. seq. Tertia est quasi concomitans, seu in ipsomet confessionis ministerio, et de hac dicemus in præsenti.

SECTIO I.

Quis sacerdos teneatur fidelium confessiones audire.

1. *Obligatio ex charitate.* — Diximus superiori tomo, disp. 16, sect. 1, ex duabus vel tribus capitibus posse orihi obligationem ministrandi aliquod sacramentum, scilicet, ex charitate, obedientia, officio seu justitia. Hæc ergo tria possunt ad hoc sacramentum applicari. Verumtamen de obligatione charitatis nihil hic speciale occurrit, sed servandas sunt, et applicandæ generales regulæ charitatis seu misericordiae. Solum est observandum, quia sacramentum hoc majoris necessitatis est quam reliqua, excepto baptismo, ideo charitatis obligationem facilius occurtere posse in hoc sacramento quam in aliis, etiam cum periculo propriæ vitæ corporalis, si spiritu-alis vita proximi periclitetur, et non sit alius qui ei subveniat. Nam, licet in rigore possit proximus per contritionem salvari, tamen magno morali periculo exponitur, quando sine alio medio relinquitur; sed hæc extrinseca sunt ad præsentem materiam; magisque accidentaria est obligatio ex voto, aut obedientia, seu alio præcepto positivo, et ideo nihil de illa in speciali occurrit dicendum.